

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	6 frt — kr
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Megjelenik hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZEKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak terfogatáért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyilttér” rovatban
közlendő cikkekért soronkint
10 kr fizetendő.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap beltartalmát illető közlemények a szerkesztőségben, az előfizetők, hirdetmények, nyilttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Népfölkelés.

Mindnyájunknak el kell menni! Nem a régi, de még mindig új nóta liv, nem a nagy számúzott szólit; a „Rendeleti Közlöny” úgy parancsolja. A kinek keze, lába ép, a ki hall, lát, ragadjon fegyvert, álljon csatasorba. A gyermek hagyja el szülőit, az atya családját; a munkás dobja el szerszámait, a hivatalnok tollát; a lekipásztör bucsuzzék el nyájától; a színész hagyja oda a színpad szórakoztató deszkavilágát. Mindnyájunknak el kell menni!!

Az 1886. t.-cz. nem nagy fejtorést okozott képviselőinknek; megszavazták könnyedén. Kis hűhó volt utána, aztán úgy elfelejtették, mintha meg sem hozták volna. Egyszer aztán napvilágot lát a rendelet és szeme fényét visszanyert világtalan módjára látja a nemzet, hogy nagy örvény tátong előtte és nem tudja, hogy segítség-e vagy veszedelem lappang fenekén.

Semmiibe nem vettük a dolgot és most kitöltve az összeírási íveket, nem egy hazafi kebléből tör a sohaj: hát mégis?! Mindnyájunknak el kell menni!

Nincs menekvés; csak a nyomorékok és azok képeznek kivételt, kik valamely nagyobb szerű vállalat továbbviteléhez okvetlenül szükségesek. Ezekre is csak ideiglenes felmentés érvényes.

Első sorban a katonaviselt embereket tartják szem előtt; utánok következnek azok, kik talán sohasem bántak fegyverrel, kik talán békés hivatásnak éltek, kiknek kezei talán elfáradtak a szerzőságon, a toll forogtatásán. A kik eddig 12 évig szolgáltak, azok 24 évig szolgálnak ezentúl, és ugyanennyi ideig szolgálnak azok is, kiket eddig felmentettek a katonáskodás alól. Hatvan-nyolcz előtt még pénzen szabadulhattak; nem volt szükség titkos katonaszabadtókra. A népfölkelési kötelezettség azokra is áll, kik akkor megvásárolták a szabadságot.

Milyen lesz ez az ország, ha teljes szigorával alkalmazzák e törvényt? Miliónyi hadseregünk van, a monarchia vagyonának legnagyobb részét katonáira költi.

A népfölkelés szoros összefüggésben van a kérdéssel, mely eltölti Európa légkörét, mely leolvasható az aggodó arcokról, mely izgalomba ejti az üzletvilágát.

Lesz-e háború? Kihurezolja-e fiainkat, elviszik-e a magyar atyákat és gyermekeiket ellenség tüzebe? Nem a gyávaság szülte ezt a kérdést; az a nép, melynek ajkán kelt a szó, hogy: „Mindnyájunknak el kell menni”, örömezt áldozza fel mindenét a hazáért, a hon üdvéért; de akárki gondolja meg az ügyek

állását, megláthatja, mily iszonyu következményei vannak egy háborúnak. A népfölkelők mozgósításának bajai utóhatásként fognak szerepelni.

A legkülönbébb elemeket kell egybevetni; a társadalom salakjait ép úgy kell sorozni, mint a tisztességes polgárokat. Mindezekhez járul a nagy korkülönbség is. Egy sorban áll az apa fiával, a suhancz és férfin. Engedelmisségre kell tanítani a parancsra szokottat, megbékiteni az ellenséges osztályokat.

Nagy és nehéz feladat; a szervezést csak most kezdtük és már az átmeneti korszak előtt állunk. Jaj, ha a háború kitör, ha kitör időnek előtte! Öröködjünk, vigyázzunk a békére, ápoljuk a polgárok közti egyességet, a hazafias jó érzést.

Ne fogjon el csüggedés, ha a népfölkelés szigorú, de honmentő rendeletét olvassuk! Ne fenhéjázás, büszkélkedés töltse el keblünket, ha az óriási hadsereg gondolkodik, melyet majd kiállítani leszünk képesek. Legyünk résen, mert válságos időben élünk!

Sha valóban felharsog a harezi trombita, ha honunkra tör az ellenség, sorakozunk, fogjunk fegyvert a haza oltalmára, hadd szóljon ismét a lelkes dal, a szent ige:

„Mindnyájunknak el kell menni!”

Mi ujság?

A képviselőházból. A pénzügyminiszteri költségvetés tárgyalását február 7-én Lukács Gyula felhasználta alkalmul arra, hogy kérdést intézzen Szapáry grófhhoz az Ausztriával való kereskedelmi és vámszerződési tárgyalások állásáról. Szapáry nyomban válaszolt, de szavai a helyzetre az eddiginél nagyobb fényt nem derítettek. A kiegyezési alkudozások sem be nem fejeztettek, sem meg nem szakadtak, s következésképpen be akár az egyik, akár a másik, a kormány Szapáry ígérete szerint tájékoztatni fogja a házat. A földadó tételénél érdekes és tartalmas vitát provokált Hoitsy Pál, nagy figyelem közt mutatva ki egy egyengetetelkes gazdának súlyos terheit s indítványozva annak kimondását, hogy a földadó öt esztendeig ne legyen felemelhető. Tisza s Hegedűs előadó válaszoltak Hoitsy adataira s fejtegetéseire. Hoitsyt támogatták: Papp Elek, Andreánszky Gábor s egy talpraesett beszédben Haviár. Hoitsy indítványát a többség elvetette.

8-án csak a dohányjövődék tételénél keletkezett némivel élénkebb vita. A dohánymonopolium ellen egymásután léptek a sorompóba Orbán Balázs, Papp Elek, Olay Szilárd és Petrich Ferencz. Móríc Pál az eltörlés ellen nyilatkozott. Gullner Gyula az exportdohánykereskedés s a dohányjövődék tervezett jobb kihasználása felől kérdezősködve, Szapáry pénzügyminiszter e kérdésekről hosszabban nyilatkozott. A bucsuzó pénzügyminiszter azt a leleplezést tette, hogy asztalfiókja tele van kész törvényjavaslatokkal. Kiemelendő még

A „Szekelyföld” tárczája.

Emlékeimből.

III.

Utazás Kolozsvárig.

Gyermekkoromban mindig vágytam látni kincses Kolozsvárt, melyről annyit hallottam és olvastam.

Épen karácsonyi szünidő volt, tehát szabadon rendelkezhattunk időnk felett.

Egy szép téli estén összeegyeztünk K. András barátommal, hogy elmegyünk s megnézzük Erdély fővárosát.

Legelső sorban összeszámítottuk pénzünket, mely is 3 osztrák értékű forintotat tett ki.

No, ez megjárja, hanem azért nem árt még egy pár frtot valahonnan kölcsön kérni, hogy legyen legalább 3—3 frtunk, mert hát Kolozsvárt nagy a luxus, aztán meg az ember utazóban többet is költ.

Ezt a kérdést elintéztve, még aznap irtunk a kolozsvári kollegiumban tanuló egyik barátunknak, hogy megyünk, tehát gondoskodjék illendő fogadtatásunkról.

Másnap korán reggel utnak indultunk. Nagyon természetesen gyalog.

Fényes, hideg téli reggel volt; a hó csikorgott lábaink alatt, s mi könnyű szívvvel haladtunk utunkon. Nem is gondoltunk arra, hogy Enyedtől Kolozsvárig gyalog minő nagy stáció van, s csak azt számítottuk, hogy minden egy lépéssel közelebb leszünk utunk céljához.

Valahol Felvincz körül egy szekér ért utól, megrakva kalmár ládákkal. Kereskedők mentek áruikkal a tordai vásárra. A szekeres megismert, hogy diákok vagyunk, megállítá a járműt s megkínált, hogy ülünk fel. Elfogadtuk a szíves ajánlatot, mert már el voltunk fáradva, s egy pillanat alatt ott ültünk a magas trónuson.

Gyakran láttam lepingálva, hogy miképen utaznak a déli vidékeken elefánton. Épitenek a nagy hűstömög hátára egy kis házikót, melybe aztán beleül a familia apraja-nagyja. Ugy hiszem, hogy nagyon hasonlított a mi állapotunk az elefánton való utazáshoz; csak hogy az elefánton rendesen a hőség bántja az utasokat, míg minket a hideg kényszergetett.

Ilyen magas trónuson ülve értük el este felő híres Torda városát, melynek értelmes malaczairól oly csodás dolgokat beszél a példabeszéd.

Beszéltünk egy másodrendű vendéglőbe.

Belegett egy jó félóra, míg a hidegtől megémberegett tagjaink felmelegedtek. Vacsorát rendeltünk s igazi diák-étvágygyal láttunk hozzá. Midőn éhségünket lecsillapítottuk, körülnéztünk a tágas ivószobában. Legelsőbb is egy pár különös alak vonta magára figyelmünket. Egy kis asztalkánál két ember mulatott és pedig igen különös módon. Egymást köszöntötték fel, mindenik szónok ékes szavakban tárgyalván tisztelete tárgya érdemeit. Felváltva egyik mindig beszélt, a másik meg, elérzékenyülve a szép

szavaktól, könnyezett. Minden egyes toaszt elartott egy jó félórát s akkor következett a másik. Az egy szál cigányának nem volt egyéb funkciója, mint hogy hatalmas tusokat húzott a szónoki beszédek végén. És ez így ment órákig; az egyik mindig beszélt, a másik meg mindig sirt. Sokaig gyönyörködtem a különös mulatságon, míg egy másik alak figyelmemet el nem vonta. Egy kucséber lépett a terembe narancsokkal s egyéb déli gyümölcsökkel megrakott kosarával. Háromszéken még most sem igen vannak kucséber; hát még ezelőtt 18 évvel! Előttünk tehát teljesen ismeretlen volt ez a mesterség.

A szép piros narancsok elkápráztatták szemünket; játszani kezdtünk. Minden áron narancsot akartunk nyerni. A szenvedély elragadtott s mi egymásután raktuk fel piezulainkat.

A szerencse és szerencsétlenség egy időben következett be. Nyertünk három narancsot, de elvesztettük csaknem minden pénzünket; de azért míg a narancsokban tartott, nem gondoltunk a veszteségre.

Nagyon izlett a drága pénzen szerzett csemege!

Mikor aztán a narancsok elfogytak, vett erőt rajtunk a rémület. Most már mit csinálunk!?

A vagyontörédekből kifizettük a vacsorát s maradt kerek summában 4 krajczárunk.

Elszomorodva üldögéltünk az asztal mellett. Mély bánatomból különös érzés ébresztett fel. Valaki hátulról átölelte a nyakamat

s fülem bubjára egy rettenetes nyirkos csókot nyomott. [Egy bizonytalan borizú hang meg fülemből dörgött:

— Szerbusz, testvér!

Felnéztem. Egyik volt a kettő közül, már t. i. az egyik toasztírozó polgártársam!

Kurtán-furcsán megismerkedtünk. Mi elmondottuk, hogy nagyenyedi diákok vagyunk s utazunk világot látni Kolozsvárra, s ez elég volt, hogy a derék emberek szívesen fogadjanak. Nagy barátsággal asztalukhoz ültettek s az egyik nyomban fel is köszöntött, melyből annyit megtudtam, hogy ő is volt nagyenyedi diák s tudja, mit tesz diáknak lenni. Megkérdeztem, hogy hát a kucséber annak idejében nyerte-e el a pénzt. Mikor a derék ember értesült szomorú sorsunkról, éktelen dühbe jött s szörnyen esküdözött, hogy úgy huzza le a gazember bőrét, mint a narancsnak a héját. Kereste is, hogy megcselekedje, de a kucséber már nem volt sehol.

Hamar feledtük nagy bánatunkat.

— Éljen a haza, éljen a balpárt! Tudsz-e, testvér, énekelni? — kiáltá emberem.

— Tudok hát!

— No hát fujjad!

Szép sorjában mind elzengettünk azon dalokat, miket valaha e hazában a hazáról, a hazához irtak. Csupa hazafias nóták jártak. Az én barátságos polgártársaim, mint eddig a felköszöntőkkel, ugy most énekelni kezdték szívükön. Oly hazafias ordítóznak mentek végére, hogy két fiók bivalborjunak is diszére vált volna. Közben egy-egy pohár-

a vitából, hogy a pénzügyminiszter Lázár Adám felszólalására a csángótelepítési kormány-biztosság megszüntetését helyezte ki-látásba.

A közmunka- és közlekedésügyi tárca költségvetésének tárgyalásához fogott 9-én a ház. A központi igazgatás, a köntak s a posta tételénél történt felszólalások után a magyar államvasutak fontos fejezetére ke-rült a sor. Bottlik Lajos a mérsékelt el-lenzők részéről az új miniszter költségveté-sének irreálisát igyekezett bebizonyítani. Először György Endre kelt fel a Bottlik állításának cáfolására s azután a vita vé-gén Baross Gábor miniszter, a ki Bottlik-kal való polemiája kapcsán zajos helyeslés közt részletesen nyilatkozott az államvasutak közgazdasági hasznáról, az új igazgatási rendszerről s a költségvetési előirányzat reá-lisságáról. Felemlítendő még Törő Kálmán érdekes beszéde, melyben a vasutak államo-sításának nagy nemzetgazdasági s financiai-ás eredményeiről s a helyi vasutak rendsze-réről közfigyelem között tüzetesen szö-lött.

Háborus hírek. Az emberek két részre oszol-nak. Egyik fél azt mondja, hogy ne tessék félni, mert nem lesz háború; a másik meg azt kiabálja, hogy bizony tessék félni, mert lesz háború. Ha az ember a lapokat végig olvassa, épen sehogy sem tudja tájékozni magát. Látja a lázas hadi készülődéseket egész Európában, mintha valamennyi hata-lom egy láthatatlan rém ellen védekezne, de a közvetlen okot, mi a háború kitörését előidézné, nem képes felfedezni. Francia-ország kormányja nem akar háborút. Német-ország épen a béke fenntartása érdekében akarja a katonai létszámot felemelő törvényt egy új birodalmi gyűléssel megszavaztatni. Ausztria-Magyarország épen nincs harcias hangulatban, Oroszország sem nagyon hir-deti a háborút, de azért erősen készülődnek. Az irányadó körök, a magas állású egyesek szavai, melyek más körülmények között alig tűntek volna fel, a félelem szemüvegén át nézve, nagy fontosságot nyernek. A nagy német hadvezér Moltke szavai, hogy „a helyzet igen komoly“, egész háborus irodal-mat teremtetek. Vizsgálják, forgatják, latol-gatják a szavakat s végre is kisíti a saját, hogy a háború küszöbön van. Különben az utóbbi napokban, mi az európai békét veszé-lyeztetné, nem történt. Franciaország Né-metországgal, Oroszország meg Ausztria-Magyarországgal farkas-szemét néznek s mint egymásra rohanni készülő gladiatorok, éber figyelemmel kísérik egymás mozdula-tait. Európa egy forrongó vulkán, de hogy

köszöntőt is eresztettünk meg egymásra s baráti érzelmeinket többrendbeli honfiai csókokkal peosételtük meg. Éjjel felé a mi embereink nagy mértékben eláztak. Az egyik egy hatalmas toaszt sulya alatt szépen befordult az asztal alá s a következő nótában már hatalmas horkolással vett részt. A má-sik czimborá is csakhamar megadta magát. A mint erősen iparkodott egyik nótában egy magas hangot felérni, hangostól, székestől befordult társa mellé.

Egyedül maradtunk az üres üvegekkel s mardosó bánatunkkal, mely ismét kezdé tépni kebleinket.

Nem sokára jött a pinczér s udvariasan felkérdezett, hogy kívánunk-e külön szobát, hol megháljunk.

Összenéztünk Andrással. Halálos félelem tölté el szívünket.

Mindketten azt gondoltuk, hogy most éjnek idejében kitesznek az utcára, mert nincs mivel szobát fogadjunk.

— Ha lehetne, itt maradnánk — hebegém zavarral — s reggel korán tovább megyünk. Szobát nem vehetünk, mert hát

— A mint tetszik az uraknak, csak hogy a lámpákat el kell oltanom.

Nagy kö esett le szívünkről. Tehát ma-radhatunk.

— Hát ezekkel az urakkal mi lesz? — kér-dém neki bátorodva a pinczért, a földön regényes helyzetben elterülő alakokra mu-tatva.

— Ki alusszák magukat s aztán haza

hol fogja felvetni magát a belső láng, azt nem lehet tudni.

A bolgár kérdés, mely annyi nyughatatlan-ságot okoz Európának, az utóbbi napokban nem igen haladott a megoldás felé. A Kon-stantinápolyban székelő összes nagykövetek utasítást kaptak, hogy minden lehető alka-lommal mérsékletre intsek a bolgár kérdés-ben tárgyaló feleket. A nagyvezir három je-löltet fog a szobrányának ajánlani, ezek kö-zött a mingréliai herceget is. Nelidov orosz nagykövet minden előzetkenysége mellett is tartózkodólag viseli magát. Még mindig ra-gaszkodik ugyan ahhoz a követeléséhez, hogy a regenség mondjon le, de ez nem fogja megakasztani a tárgyalásokat, ha a többi nehézségek el lesznek hárítva. Orosz-ország most Oldenburg herceget szándéko-zik a bolgár trónra jelölni, mert Leuchten-berg herceg nem akar bolgár fejedelem lenni. A nagyszobrányét nem sokára össze fogják hívni.

Afriai háború. Az a gyarmat, melyet Olaszország Afrika partjaira küldött, hogy magának a Vöröstengeren egy biztos állo-mást szerezzen s mely további hódításainak s afrikai kereskedésének biztos támpontul szolgáljon, majdnem egészen áldozatul esett a vad bennlakók dühének. A Marsanah-ban Géne olasz tábornok parancsnoksága alatt elhelyezett őrség egy része Ras Alulah ben-szüllött által törbe esatván, lemészárolta-tott. Géne tábornok a január 25-én és 26-án vívott harcokról az olasz hadügyminiszter-hez a következő hivatalos táviratot intézte: „A csapatoknak e harcok alatt tanúsított magaviselete fényes volt és soraikban ki-tűnő szellem uralkodott. 23 tiszt és a legény-ségből 407 ember vesztette életét, továbbá megsebesült 1 tiszt és 81 harcos.“

A kalotaszegi háziipar.

Kézdi-Vásárhely, 1887. február 10.

Sokan így nyilatkoztak, midőn városunk-ban fiatalkori kedves barátom és ismerő-söm Gyarmathy Zsigáné megtisztelő bizál-mát megnyerve, a kalotaszegi néphimzést természetben nőgyűletünk egyik filléresté-lyén szerencsém volt bemutatni és ismertet-ve, egyszersmind eladóná tenni: „Mire való a pénz innen más vidékre küldeni?“ „Mi ez? Hisz ezek a mi igényeinket nem elégítik ki, igen drágák“ stb. stb. Mások pedig, t. i. a szakértők, így szóltak: „Mily szép és érté-kes e munka! Csodával határos az, hogy úgy az egyik, mint a másik fele oly tökéletes és

mennek. Minden héten egy éjszakát rendszer-en itt töltönek el, pedig a legszorgalmasabb iparosok. De ez már szokásuk.

A lámpákat kioltották s mi a dívánra el-terülve, csendes rezignációval elmélekedtünk szomorú sorsunk felett. Nem sokára aztán a jótékony álom megszabadított gondjainktól.

Még sötét reggel volt, midőn felébredtünk. A mi vig czimboráink még aludták az asztal alatt az igazak álmát.

Összeszedtük csekély bagazsiánkat s pár pilianat mulva, a nélkül, hogy a háznál valaki észrevett volna, künn valánk az utcán.

— No András, — kérdém — most már merre felé? Haza-e vagy Kolozsvárra? Négy krajczárunk maradt s ezzel ugyan sokra nem megyünk.

— Eh Kolozsvárt még soha senki éhen nem halt meg. Mi is csak megélünk.

— Jól van. Tehát előre!

És neki mentünk 4 krajczárral a nagy világnak. Mi látni akartuk okvetlenül Ko-lozsvárt és hiába dobott az ádáz sors egy kucsébert czélunk elé, ha átfáza, elfáradva, kiéhezve is, de megérkeztünk Kolozsvárra.

A város végén vettünk 2 kilit. Kemény, fagyos volt, de nekünk jól ízlett. Még jobb étvágyat kaptunk tőle.

Most már keressük fel a református kol-legiumot. A mi régi barátunk, kit levélben értesítettünk volt jövetelünkről, bizonyosan segíteni fog rajtunk.

Jó emberek utmutatása után ráakadtunk

pontos öltésekkel van kezelve, hogy bárme-lyike eshetik felül a használatban, és az a vászon, mely elpusztíthatatlan! A német úgy mondaná: Unverwüthlich.“

Dicséretére a vidék művelt urnőinek, kik-hez hol postai, hol magánuton elküldöttem vagy elvittem, a legnagyobb méltánlylattal találkozott ezen szép és már világhírű honi ipar. Sokan mintaszerűnek és mintául hasz-nálandónak ítélték, és volt olyan birtokosnő Háromszéken, a ki fellelkesült és azt mondá: „Rendelek mintának és ha Isten éltet ad, fa-lunkban kibocsátom szakértő nő (tanítónő vagy nevelőben kiképzett kisasszonyok) által tanulmányozás és terjesztés végett.“

Ime, mind jövőre kiható eszme, s kérdem: a székely vászonszővő-ipar tökéletesítve és ilyen vagy más modorban kihimezve, ily czikkek alakjában, n. m. asztaltűtők, kre-dencz-terítők, törülközők, gyümöleskendők, asztaltakarók, kötények és himzett csikok stb., nem vivná-e ki épen úgy a szomszéd tartományok, Románia, Törökország pia-czain a kelendőseget (már t. i. a vámválság elmúltával), mint Kalotaszeg kivívta Euró-pa, Amerika nevezetesebb városai, Páris, Bécs, London, New-York, Bombay stb. a világ elismerését és pártolását? Vajjon ha a „varrottas“ Clotild főhercegnő, Schwar-zenberg hercegnő, Kállay Bóninő urnő és a magyar- és erdélyi honi főrangú, közép- és polgári osztályok nőinek, szóval a magyar és idegen honleányok elismerését és pártolását kivívta: a mi igényeinket ne elégítené ki?

Neveléses volt tehát az az állítás, vala-mint az is, hogy „ne küldjük más vidékre pénzünket“, de azért Bécsből hozott egy ruhánk 16—20—30 „varrottas“ értékével felérhet, sőt tul is szármalyhatja.

Igaz, hogy közelebb vagyunk magunkhoz s városunk és vidékéhez. Ép azért a fent nevezett érdekből mintául és tanulmányozás végett nem árt időnként egy-egy varrottast hozatni. Hisz mi is elmegyünk bérczes Er-dély és Magyarország városaiba iparczik-keinkkel, pogácsáinkkal (már t. i. a kinek van mivel) és onnan hozzuk ide a pénzt vá-roսunkba; tehát „élni és másokat élni hagyni“. Azért én meghajlok és még sok há-romszéki nő meghajolt már ez iparczikknek és adja az ég ura, hogy minél több hon-leány kövesse a nemes és fenkölt lelkű hon-leányt, Gyarmathy Zsigmondnét, ki a ma-gyar női nevezetnek becsületére vált és vá-lík hova-tovább.

Maholnap világhírűvé emeli a kis Kalota-szeg vidéke házi iparát. Hát Háromszék női az ősi székely szötte asztalneműekkel nem lehetnének-e ép úgy világhírűekké? Ezt

ama nagy kopasz épületre. A gutta majd hogy meg nem ütött, midőn értesültünk, hogy barátunk vidéken van.

No már most mi lesz?

Elkénszerezedve mentünk tovább. Czélta-lanul jártuk be az utcákat. Egy óráig jártuk már Kolozsvár kövezetét s még nem láttunk Kolozsvárból semmit. Saját sorsunk fog-lalt el.

— Te András, — szólék zavartan, egy eszmétől megkapatva — tudsz-e te kol-dulni?

— Megbolondultál, ember? — förmédt rám társam.

— Én mindjárt meghalok, oly éhes és fáradt vagyok.

— Hát állj ki magad s kérj alamizsnát, ha van lelked hozzá.

Ezzel mentünk tovább czéltalanul.

— Te András, — szólék ismét egy félóra mulva — menjünk vissza a kollegiumba, ott legalább fűtött szobát kapunk.

— Mondasz valamit. Jerünk!

Vissza mentünk az iskolába. Szünidő lé-vén, a szobák nagy része üresen állott. Nagy sokára találtunk egy fűtött szobát s benne egy vereshajú kis emberkét, kinek elmond-ván állapotunkat, rendkívül szívesen fo-gadott.

Ez a vereshajú emberke lett a mi meg-mentőnk. Azóta a veres hajak iránt nagy rokonszenvet érzek.

— Tehát első dolog, — kezdé házigazdánk

ugyan nem bízták reám eldönteni és én nem is akarok világboldogító lenni, mert még ke-resztre feszítenének; de az elhintett magot néha a szelek elviszik, és ha a talaj kedvez, a mustármagból is ezédrus és tölgy lehet. Ha csekélységem jó eszmét közöl, lehet Há-romszék területén vagy egy hozzám hason-lón rajongó honleány e tekintetben, a ki-ben még gyakorlatibb, még üdvösebb eszmét ébreszt az én szerény véleményem, s ha csak egy követőt is sikerül ezen és hasonló honleányi eszméknek s a női ipar körébe vágó dolgoknak megnyernem, már elértem czéloamat, s az öntudat- és a barátságunk ele-get téve, leteszem igénytelen tollamat, ava-tottabb kezekre bízván annak kezelését, azon jó kívánsággal, hogy a jövő fillérestélek valamelyikén találkozzam azon nőikkel, kik ezen ügy iránt már is lelkesülnek.

Székelyné Ince Sarolta.

Fővárosi levél.

Még most is bennem van a félsz, a mit az „Egyetértés“ távirata hajtott minden izem-be; megerősítik a fővárost, jön a muszka! Ezer szerencse, hogy volt annyi esze a többi lapnak, hogy megczáfolták ezt a hirt, külön-ben egész Budapest kíváncsol Soroksárra, a hol nem kell félni erődítvényektől és a hová a muszka sem követi — a rossz ut miatt.

Politikával telve a lég, politika a társalgás tárgya, politizál ma mindenki, nagyobb mérvben mint valaha. Lesz-e háború? pótolja a „hogy van“ kérdését, és a népfel-kelés, melyet a szótárban még meg nem találhatni, minden mondatban szerepel. Sze-gény népfelkelők! mily kicsinylőleg beszél-nek róluk, kacszagva említik nevüket; hej! pedig bizhatunk bennük legalább is annyit, mint az ország pénzét emésztő ugynevezett „közös hadsereg“-ben. Most pláne el akarják őket indítani az Erzsébet-téri verébphalanx ellen, hogy megmutathassák, hogy mennyi erőt tudnak majdnem kifejezni a muszkák el-len. Mert ne tessék gondolni, hogy oly könnyű a verebekkel birni. A ki ilyenkor végig megy az Erzsébet-téren, könnyen megtörténhetik, hogy elveszti hallását, oly nagy a csiripelés, de ha szerencséjére erős a dohbátyja, és éhen nem történik vele, a ka-bátja okvetlen oly fehér lesz a guanótól, mintha csak a legnagyobb hóban egy fél nap utazott volna. És e miatt méltán van ellenük oly nagy elkeseredés. Egy népfelkelő már azt az ajánlatot tette, hogy jó volna a sétatér kapuit bezárni és a benrekedt verebeket az „Uhácius“ ágyúval összeágyazni. A hadi-tanács majd most fog e tárgyban határoza-

— hogy együnk valamit. Ez egy kissé nehéz dolog, mert pénz . . . ez nincs.

Kettős sohaj volt rá a válasz.

— Személyi hitelem van ugyan s ha Száli mamát jó kedvben találók s hajlandó lenne a hitelt rátok is kiterjeszteni: a mai vacsora ki lenne. Menjünk tehát, próbáljunk szerencsét. Azt azonban ki kell jelentenem, hogy leg-alább egyiketeknek zsidónak kell lenni.

— Én zsidó? — kiáltám méltatlankodással — nem soha!

— Már ennek így kell lenni, ha boldogulni akartok. Száli mama, ez a telivér zsidó asszony, az arcok után hitelez. Valamiképen én vörös hajamnak köszönhetem hiteletem, úgy nektek is lehetőleg zsidósan kell kinéz-nektek, mert különben éhesen kell lefeküd-nünk.

— Neked, András, — szólék közbe — amugy is hajlott orrod van, te légy a zsidó. Hidd el András, ha jól megnézlek, bizony isten sok vonás emlékeztet a zsidóra.

András fintorgatta orrát, de azért hallga-tólagosan elfogadta a neki szánt szerepet.

— Most tehát induljunk — vezényelt a kis vörös. Apropos! ne feledjétek, hogy az egyik Weisz János, a másik meg Schwartz András. Ez is nyom valamit a latban.

Megindultunk.

(Folytatása következik.)

Dobay János

tot hozni. A rakoncátlanok verébálladalomról, melyet el fog érni méltó sorsa (bár a muszkával is olyan könnyen lehetne boldogulni), áttértek Trefortra. Kétségkívül merész és talán nem is indokolt átmenet, mert ha vidám, élénk, fürgé is a 70 éves ifjú, még sem szabad veréből egy füst alatt említeni.

Persze, egészen más dolog az, ha nem rég az ország házában tánczó dervisnek neveztek, de hisz az sem volt illő és nem is büszkélkedhet vele az, a ki mondta.

70 év nyomja vállát a közoktatástügyi miniszternek, de azért fiatalabb akármelyik társánál; élénk, mozgékony, gyorsan jár, kel, látogatja az intézeteket és választóit, ír nyílt leveleket és polemizáló cikkeket, felügyel hivatalában, szóval szorgalmas, munkás és szeretetre méltó egyéniség.

Méltán megérdemlé, hogy többet foglalkozzék vele a sajtó, mert hiszen ő nemcsak az „átkos” kormány minisztere, hanem 50 éves író is. De hiába, a sajtónak más dolga van, mint jubileumokkal foglalkozni, háboru a jelszó, ez tölti el a lapok hasábjait.

Én Istenem! Ha Bismarck és Boulanger elfogadnák azt a sok jó tanácsot, a melyet diktálnak nekik, ugyan hová lyukadna ki a dolog?

No de ez mindig így szokott lenni a diplomáciai világban, mert roppant sok az okos ember, és mindenkinek más a terve. Utoljára is bekövetkezik most is az aranyigazságot tartalmazó magyar közmondások egyike:

„A sok szakács elsőzza a levest.”

A. É.

Vidék.

Gyergyó-Ditró, 1887. február 7.

Tekintetes szerkesztő ur!

A nem rég megalakult »Társaskör« a lapok olvasásán kívül főczélul tűzte ki a vasárnap délutáni felolvasásokat, hogy ezáltal a székei földmívelő népet maga köré gyűjtse s a létesült közművelődési intézményt megkedveltesse. Már a megalakulást követő első vasárnap — e hó 6-án — megtartott szép-számú közönség érdeklődése mellett az első felolvasás, illetőleg ünnepély, melynek lefolyásáról, t. szerkesztő ur engedelmével, bátor vagyok e b. lapok t. olvasóit értesíteni. A hallgatóság 3 órákor össze lévén gyűlve, Vendl Aladár a »Társaskör« igazgatója röviden körvonalozva a célt, melyet a kör maga elé tűzött, különösen felhívta az érdeklődők figyelmét az ezután vasárnapon tartandó felolvasásokra, a melyek a természettudományi, történelmi, gazdasági stb. csoportok köréből lesznek kiválasztva, melyből sok szellemi hasznót és élvezetet meríthetünk. Örömet és köszönetét fejezve ki az érdeklődésért, kezdetét vette az ünnepély, következő programmal:

1. Nyitányt Vendl A. czimbalmon néhány magyar dalt játszott, mi a közönség által tapsokkal lett megjutalmazva.

2. Vraesits Gyula tanár lépett az asztalhoz, s egy a közönség figyelmét lekötő felolvasást tartott »A vizepp utja« czimmal. A felolvasás véget érve, felolvasót a hallgatóság élénken megéljelezte.

Most újból — a közönség kíváratára — Vendl czimbalmozott; a mélabus hangok elenyészvén, Gaál Miklós tanító »A hamis tanu« ez. költeményét szavalata érzéssel és a nála megszokott természetességgel. A közönség szavalót sem hagyta jutalmazatlanul, mert szavalata bevégzésével felhangzott az éljen-kiáltás és taps.

Mindhárom t. szereplő megérdemlette a hallgatóság rokonszenvét, mert feladatát kitűnően megoldotta.

Befejezésül a »Szózat« és »Rákóczy-induló« dallama kellemes accordokban hangzék el a czimbalmon, s ezzel véget ért az ünnepély, de nem ám a társalgás, mert mindnyáján csoportokra oszolva a tágas teremben, az ünnepély kellemes hatása alatt beszélgettünk, hosszan, s egyik is, másik is mondá: még ez kellene, még az hiányzik, a harmadik meg kedélyesen jegyzé meg: sok minden hiányzik, de a lelkesedés és egyetértés nem, de még újság sem, mert

18 napi és hetilappal rendelkezik a »Társaskör.« Az idő előre haladván, lassankint kezdettünk eloszlani, hazafelé, azon reményben, hogy jövő vasárnap újból ily, a maihoz hasonló, kellemes szórakozásra összegyűlünk.

Az ezután tartandó felolvasásokról, ha tks szerkesztő ur elfogadja, később értesíteni fogom.

Addig is maradok a t. szerkesztő urnak tisztelő honfitársa: Nonnatus.

Különfelek.

— **Időjárás Csikban.** Folyó hó 8-án havazni kezdett s körülbelül 30 cm.-nyi hóréteg fedte a földet. Az öregebb szikulusok már rosszat kezdettek volt jövedőlni a hó nélküli téből, a havazás azonban újabb reményeket keltett. A hideg is most tartós kezdett lenni s a hőmérő átlag 5—10° R. mutatott.

— **Halálozás.** Turóczy László kézdívasárhelyi köztisztviselőben álló könyvkötő súlyos csapás érte. Kéthónapos fia, Géza, meghalt. Temetése vasárnap (13-án) d. u. lesz. Béke poraira!

— **Kézdí-Szentlélekéről** a következő sorok közlésére kértünk fel: »Tekintetes szerkesztő ur! Kérem tisztelettel, sziveskedjék alábbi közleményemnek becses lapjában, a »Székelyföld«-ben, helyet engedni. Napjainkban, midőn nemcsak az állam háztartásában, de egyesek életében is a legcsebbebb pénzügyi viszonyok vannak, igen jól esik a közügy előmozdítására irányuló áldozatkészséggel találkozni, főképp ha az Isten háza disznék emelésére van fordítva, mely célra éppen a mindenütt mutakozó szegénység miatt igen kevés szokott jutni. Mintegy három évvel ezelőtt király ő Felsége a valódi érdem elismerésül kerületünk buzgó kanonok-főesperesét, mgsos és ft. Bálint Károly urat, azon kitüntetésben részesítette, hogy neki az »egeresi« apáti címzet és méltóságot ajándékozta, mely magas kitüntetés nemcsak a kézdí-orbai esperes-kerület pap-ságának és kath. hiveinek okozott méltó örömet, de osztozott az örömben vallás-kü-lönség nélkül mindenki, kinek a kitüntetés ismerni s benne a közügynek önzetlen munkását tisztelni szerencséje volt. A kerületi papság ez alkalommal azzal gratulált főnökének, hogy tisztelete és ragaszkodása jelölül őt egy csinos művi és értékes pásztorbottal (podum) ajándékozta meg. A főpapi szerelvények többi részét maga az apát ur nagy költséggel beszerelte ugyan, de ezzel még nem volt készen minden, mi egy főpapi istenitisztelet illő megtartásához szükséges; hiányzott a kézdíszentléleki templomból a faldistorium (vecsernyemondó-szék), melyen a főpapi misének első részei szoktak mondatni. E hiány sajnosan érinthetett minden hívőt, ha meggondolta, hogy most, mikor minden, némileg tehetős ember lakását a legkényelmesebb fotelek díszítik, akkor Isten házából hiányozhat ezen nélkülözhetetlen butordarab, s hogy azt minden nagyobb ünnep alkalmával privátháztól kelljen pótolni. E hiányon segített közelebről sárfalvi t. Babós Sándor és vallásos neje Erős Mária, kik szorgalom és takarékoság által összegyűlt vagyonukból már eddig is nem egy templomot ajándékoztak meg egyik vagy másik szükséges tárggyal. Az említett faldistoriumot kézdívasárhelyi Kolonics István orgonaművész és templombutor-asztalos készítette elég kemény anyagból és csinosan díszítve. Az egész mű, hozzászámítva a még hiányzó részeket, (melyek elkészítését mihamarább várjuk) mintegy 110 firtot képvisel, a mi a mostani viszonyokhoz képest igen szép áldozat, melynek meghozására t. Babós Sándor urat és nejét vallásos lelküknek sugallata vezethette. Ily szép tett nem szorul dicsőre; magában hordja az a dicsőretet annál inkább, minél ritkábban találkozunk napjainkban az igazi vallásosság ilyen méltó tetteivel. Nem is dicsérni akarom én őket, hanem köszönetet mondani nekik a nyilvánosság előtt is nemes tettükért, kívánván, hogy Isten, kinek szent házat díszítették, jutalmazza meg őket boldogsággal ugy ezen, mint a jövő életben. —s.

— **A telefon tökéletesedik.** Páris és Brüsszel között a telefon vashuzalait legújabb bronzsal cserélték fel, s az eredmény sokkal

meglepőbb, mint az eddigienél. Ének, beszéd, zene tisztábban és folyamatosabban hallható. Több kísérletet tettek s a siker arra buzdította a belga királyt, hogy már a »Zsidónő« teljes előadását kívánja hallani.

— **Ellenőrzött.** Egy amerikai lap szerint Washingtonban a minap egy sikkasztás ellen védő gépre adtak szabadságot valami élclmes amerikai yankeenek. A gép lehetetlenné teszi például a bankhivatalnoknak, hogy a nála levő kulccsal kinyissa a zárat, a míg a bank egész személyzete nincs ott az illető szobában. A zárral ugyanis egy óra függ össze, melyet még a pénzszekrény lezárása előtt arra az órára lehet igazítani, a melyben a bank hivatalos ideje kezdődik. A bezárt szekrényt a kellő idő előtt senki sem nyithatja ki.

— **Az »Ország-Világ«**, e kitűnő képes lap, egy beltartalom, mint külső kiállítás tekintetében folytonosan emelkedik. Legújabbban azon újítást tette, hogy színes borítékkal jelenik meg, mely szintén érdekes apróságokat tartalmaz. Ezen újabb (6-ik) számában is több érdekes közlemény van, melyek közül megemlítjük Bárony István »Tizezres kamat« cz. rajzát, Gaál Mózes »Egy bölcső mellett« című költeményét, Tolnay Lajos regényét (»A Zsuzsina«), Benedek Elek szerkesztő »Emlébeszéd«-ét a közelebb elhalt Kiss Ferenc székelyudvarhelyi ref. gym. tanárról, melyben a halás tanítvány kegyeletteljesen emlékezik meg szeretett professzoráról; van benne továbbá elbeszélés Justh Zsigmondtól stb., s farsangi történet Porzolt Kálmántól stb., s a kitűnő közlemények sorát az érdekes állandó rovatok zárják be. Felhívjuk e pártolásra méltó lapra olvasóink figyelmét.

Mulatságok.

Bereczk, 1887. febr. 9.

Folyó év február hó 5-én folyt le végig vidám kedélyvel Bereczk városában a róm. kath. iskola javára rendezett társasestély. A czél nemessége bizonyos mulatsági vágy tömörség dolgában elég sikerülté tette azt, bárha némelyek megmagyarázhatlan ellenszenvből visszamaradtak. Fényességet, ragyogó ékszereket ilyen kis városban nem láthatni, hanem igen keresetlen egyszerűséget, izlésséget és derült jó kedvet, mely a bált jellemezte.

Sokan vannak, kik nemes lelkű áldozataikkal kívánták diadalra segíteni a célt. Ezer-szer köszönetet rebegnek érette azon ártatlan ajkák, kik e jótékonyaságot élvezik. Hála Istennek, e sivar korban is vannak nemes jellemű emberek, kik önzetlenül áldozni akarnak is, tudnak is.

A pénztári kimutatás szerint 65 forint volt az összes bevétel. Költségekre kiadott 31 firt 54 kr. Maradt tehát 33 firt 46 kr. tiszta jövedelem az iskola részére.

Felülfizettek: tks Finta Jánosné 4 firt 50 kr, Koltofean Demeter, Nagy Ferencz, Tamás Márczell, Gábor Péter, Fejér Károly, Fejér Lukács, Zakariás Árpád, Papp György, Kovács Antal 1—1 firtot; Szabó Mózes, Dávid János, Tóth Géza, Török Bálint, Dávid Gyula, Bándy István, Szűcs József, id. Dávid István, Bogos István, László József, Bogdán Sándor, Gábor István, Kidikó János, Szántó András, Bálint László 50—50 krt; Fejér Károlyné urasszony 50 kr; Kovács Károly 40 krt; Mihály József, Nagy Kálmán, Málnási Kristóf, Kupán József, Turóczy Ferencz 30—30 kr; Dávid György, Krintzki Károly és Dobál Lajos 20—20 krt; összesen 23 firt 50 kr.

Fogadják a nemes szívű adakozók meleg részvétükért a nyilvánosság előtt is halás köszönetünket. Gazdagon áradjon a Mindenható áldása a nemes czél iránt fogékony lelkükre.

A rendezők.

Kézdí-Vásárhely város tanácsa és képviselő-testülete 1887. február 19-én a városi vígadó építési alapja javára a tanácsház dísztermében zártkörű tánczvigalmat rendez. Rendezők: Szűcs József elnök, Varga József főjegyző, Benkő Sándor rendőrkaptány, Kovács Dániel pénztárnok, Szabó Dénes gazda-tanácsos, Dobay János közgyám, k. bíró, Balogh János ellenőr, Hegyesi Alajos aljegyző, Saacsva Pál rendőrbiztos, tanácsai tisztviselők; Ambrus Albert, Barthos Károly, Benkő Sándor, Csizsár Imre, ifj. Dávid István, Dénes Lajos, Fejér Lukács, Kovács

Ferencz, Kökösi Károly, Köllönte László, Nagy József, Nagy Ferencz, Pethő József, Sáska Antal, Szabó Mózes, dr. Sinkovics Ignác, Szabó Albert, dr. Szini Gyula, id. Tóth István, Tóth József, Tóth Sámuel, Török Bálint, Török Sándor, Welnreiter György, Zayzon Lázár, id. Jakab István, Benkő Pál, Benkő Gyula, Csizsár József v. cz. m, Csizsár József kereskedő, Jancsó Dénes, ifj. Dézsi Bálint, Jancsó Gejza gyógyszer., Jancsó Mózes szgy., id. Kovács István szöcs, Kreniczky Károly, Kovács János gabnakeresk., Kovács Imre, Kovács István pap, Kovács Pál szöcs, Molnár Józsiás, Nagy Ézékiás, Nagy Lázár, Nagy Ferencz L., Székely János pap, Sztyorij János, id. Szöcs János ker., Balogh Gyula, ifj. Tóth István, a képviselő-testület tagjai. Belépti díj: személyenkint 1 firt, család-jegy 3 firt. Kezdeté 8 órákor Felülfizetések halás köszönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugtáztatnak.

A csikszeredei önkéntes tűzoltó-egylet febr. 1-én megtartott tánczestélyének bevétele volt: jegyekből 60 firt 40 kr, felülfizetések-ből 7 firt, összesen 67 firt 40 kr. A kiadásról értesítést nem kaptunk s ezért a tiszta jövedelemről nem szólhatunk. A parancsnokság e téren is köszönetét fejezi ki azon nemeskeblű urnaknak, kik szívesek voltak a célt felülfizetéssel gyarapítani; felülfizettek: Baktsi Gáspár 3 firt, Vajna Tamás 1 forint, Bálint Lázár 1 firt, Csomortáni Ferencz 40 kr, Deák Ignác 50 kr, Kovács Antal 20 kr, Pototzky Gergely 30 kr, Deák Péter 40 kr, valaki 20 kr. Köteleességének ismeri a parancsnokság továbbá Bálint Lázár csikszentmiklósi r. k. plebános urnak is köszönetét kifejezni az általa a tűzoltó-egyesületnek adományozott 50 firtnyi alapítványért.

Az önkéntes tűzoltó-egylet tánczestélye Gy. Szentmiklóson folyó hó 5-én tartatott meg. A nem nagy számú, de azért válogatott közönség valóban jól mulatott a vígsággal teljes estélyen; a négyeseket 24 pár tánczolta. Jelen voltak az estélyen: Merza Kristófné, Demeter Domokosné, ifj. Vákár Istvánné, Hochsild Lajosné, Csiky Dénesné, Kopacz Lukácsné, Hoppé Lipótné, Giacomuzzi Baptistné, Vákár Gergelyné, Lázár Jánosné, Vákár Jakabné, Meskő Andrásné, ifj. Drótos Jánosné, Bogdán Jánosné urnok; továbbá Lázár Eliz, Bogdán Katinka, Lázár Hedvig, Kritsa Róza, Bogdán Aranka, Fiala Rebi.

Egyleti ügyek.

A gyergyószentmiklósi polgári olvasókör folyó hó 6-án tartotta meg évi rendes közgyűlését a kör helyiségében. A gyűlést fél 9 órákor Lázár Zakariás h. elnök megnyitván, miután a megjelent tagokat szívélyesen üdvözölte s további pártolásra felkérte, Kritsa Konrád titkár tette meg a lefolyt évről, a polgári olvasókör működéséről és vagyoni állapotáról szóló titkári jelentést, melyből mint fontosabb tárgyat megemlítjük az eddigi 1 firt évi tagsági díjnak 1 firt 50 krra leendő felemelését, mely indítványt a választmány nevében elfogadás és jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjesztett. Közgyűlés titkár jelentését tudomásul vette és egész terjedelmében magáévá tette. Ezek után Lázár Zakariás h. elnök megköszönve ugy maga, mint tisztársai nevében a bizalmat s állásuktól visszalépve, felkéri a gyűlést a tisztújítás megejtése czéljából egy korrelüköt és jegyzőt megnevezni, mire közfelkiáltással korrelőknek Kopacz Antal, jegyzőnek pedig Kritsa Konrád választattak meg. Korrelők elfoglalván helyét, a választást 1 elnök, 1 titkár, 1 pénz- és 1 könyvtárnok és 16 választmányi tagra nézve elrendeli, s ennek keresztülvitelére, Kopacz Lukács elnöklete alatt ifj. Vákár István és Fenczel János tagokat küldvén ki, a szavazás tartama alatt a gyűlést felfüggesztette. Megtörténvén a szavazás, bizottsági elnök jelentése szerint beadott összesen 41 szavazat; legtöbb szavazatot nyertek s így megválasztattak: Elnöknek Lázár Zakariás, titkárnak Kritsa Konrád, pénz- és könyvtárnoknak Dendynk Rudolf, választmányi tagoknak Eránosz Bogdán, Orel Máté, Sáska Kajetán, Merza Kristóf, Lengyel Gergely, Dr. Fejér Dávid, id. Tiltscher Ede, Urmáczty Vertán, Kopacz Antal, id. Drótos János, ifj. Vákár István, Kritsa Zoltán, Kopacz Lukács, Lázár Antal, ifj. Drótos János és Kedves Tamás. A gyűlés 11 órákor az új tisztikar éljenzésével oszlott szét.

